

ข้อเสนอนโยบายสารเคมีการเกษตรต่อรัฐบาล

ปัญหาสารเคมีการเกษตรที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเด็ก เกษตรกร และผู้บริโภคทั่วไปเป็นปัญหาใหญ่ระดับโลกของประเทศ ปัญหาดังกล่าวยังได้ขยายและส่งผลกระทบต่อการค้าส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารและมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ความปลอดภัยทางอาหารของประเทศอย่างสำคัญด้วย ตัวอย่างเช่น ประเทศสหภาพยุโรปตรวจพบสารเคมีการเกษตรตกค้างในผักและผลไม้ของไทยสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับทุกประเทศที่ส่งออกไปยังยุโรป ทั้งๆที่ปริมาณการส่งออกผักและผลไม้ของไทยต่ำกว่าประเทศอื่นๆ หลายเท่า เช่น ต่ำกว่าจีน 29 เท่า และต่ำกว่าตุรกีประมาณ 46 เท่า เป็นต้น

จากการตรวจเลือดของเกษตรกรทั่วประเทศโดย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขพบว่าเกษตรกรที่ได้รับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่อยู่ในระดับเสี่ยงและไม่ปลอดภัยสูงมากขึ้นเป็นลำดับ โดยผลการตรวจเมื่อปี 2550 พบว่ามีสูงขึ้นเกือบ 40 เปอร์เซ็นต์ สูงขึ้นกว่าระดับปี 2540 ถึงสองเท่า

ในขณะเดียวกันผู้บริโภคทั่วไปก็ได้รับพิษภัยจากผลตกค้างของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ตกค้างในผัก ผลไม้ ในระดับที่ไม่ต่ำกว่าและบางครั้งอาจสูงกว่าในเกษตรกรด้วยซ้ำ ตัวอย่างเช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่สุ่มตรวจเลือดของผู้บริโภคในจังหวัดเชียงใหม่เมื่อปี 2552 พบว่ามีผู้บริโภคถึง 61 เปอร์เซ็นต์ที่ได้รับสารเคมีการเกษตรในระดับที่ไม่ปลอดภัย

การศึกษาของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ยังพบสารเคมีการเกษตรในเลือดจากสายรกและมีความสัมพันธ์แบบผกผันกับระดับฮอร์โมนไทรอยด์ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสติปัญญา (Asawasinsopon et al, 2006) ยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่าทารกแรกคลอดที่มีแม่เป็นเกษตรกรมีภาวะกล้ามเนื้ออ่อนแอกว่ามารดาที่มีแม่ไม่ใช่เกษตรกรถึง 9.8 เท่า (Bowkowski et al., 2011) ในขณะที่เด็กนักเรียนอายุ 12-13 ปีตรวจพบสารเคมีกลุ่มออร์แกโนฟอสเฟตและไพรีทรอยด์สูง โดยพบในแม่กระทั่งในเด็กที่พ่อแม่ไม่ได้มีอาชีพเกษตรโดยตรงด้วย (Panuwet et al., 2009) และระดับที่ตรวจพบสูงกว่าที่รายงานของสหรัฐฯ (NHANES, 2001-2) และเยอรมัน (GerES IV, 2001-2002) ถึง 3 เท่า

ยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่าในกลุ่มเกษตรกรและผู้บริโภคได้รับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชหลายชนิดในเวลาเดียวกันและมีผลต่อสุขภาพ อาทิ การแตกหักของสารพันธุกรรมซึ่งทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็ง ทั้งนี้ เกษตรกรมีความเสี่ยงต่อการสัมผัสสารเคมี สูงกว่าผู้บริโภคในพื้นที่เกษตรกรรม 3.4 เท่า และสูงกว่าผู้บริโภคในเมืองถึง 6.4 เท่า (ทิพวรรณ ประภามณฑล และคณะ 2549)

ผลของสารเคมีกำจัดศัตรูพืชตกค้างในร่างกาย เป็นสาเหตุของปัญหาโรคมะเร็ง ความผิดปกติของเซลล์ พันธุกรรม ฮอร์โมน ระบบประสาทไปจนถึงผลกระทบต่อระบบการสืบพันธุ์ของมนุษย์ ดังจะเห็นได้จากสถิติอัตราการตายของคนไทยที่มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นสาเหตุการตายอันดับหนึ่ง แซงหน้าสาเหตุการตายที่เกิดจากโรคเอดส์ หลอดเลือดและหัวใจ รวมถึงอุบัติเหตุ

ข้อเสนอต่อรัฐบาล

หนึ่ง ให้กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรสหกรณ์ยกเลิกการขึ้นทะเบียนสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ซึ่งมีพิษภัยร้ายแรงมากที่สุด 4 ชนิด ได้แก่ อีพีเอ็น เมโทมิล ไดโครโตฟอส และคาร์โบฟูราน (ฟูราดาน) โดยทันที เนื่องจากประเทศต่างๆ จำนวนมาก เช่น สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และหลายประเทศในเอเชียห้ามใช้ไปแล้วเนื่องจากมีพิษภัยร้ายแรงต่อมนุษย์ สัตว์ และสิ่งแวดล้อม

สอง ดำเนินการบังคับใช้ พ.ร.บ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2551 อย่างเคร่งครัด โดยไม่ปล่อยให้มีการยืดเวลาการขึ้นทะเบียนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชออกไปอีก 2 ปี ตามข้อเสนอของผู้ประกอบการ

สาม ต้องเปิดเผยข้อมูลการขึ้นทะเบียนสารเคมีของคณะกรรมการวัตถุอันตราย และอนุกรรมการชุดต่างๆ ให้ผู้บริโภคทราบอย่างโปร่งใส ทั้งนี้โดยให้ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี 2552 ที่ระบุว่า “ก่อนการประกาศขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายทางการเกษตรทุกประเภทให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเปิดเผยขั้นตอนการขึ้นทะเบียน และข้อมูลที่ใช้ประกอบการพิจารณาให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบก่อนการพิจารณา และให้เปิดเผยคำชี้แจงและเหตุผลประกอบการพิจารณาเพื่อรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม ก่อนประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย”

สี่ ปฏิรูประบบข้อมูลและการติดตามผลกระทบของสารเคมี โดยต้องจัดให้มีสถิติการเก็บ การจำหน่าย และการใช้ทั้งในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และระดับประเทศ ประเมินระดับสัมผัสสารเคมีในกลุ่มเสี่ยง และจัดทำสถิติผู้ได้รับพิษภัยทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติโดยต้องรายงานผลต่อคณะรัฐมนตรีและสาธารณชนทุกปี

ข้อเสนอในการจัดการสารเคมีกำจัดศัตรูพืช เป็นข้อเสนอในระดับต้นทางที่จำเป็นที่สุดในการสร้างระบบเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย เป็นการคุ้มครองประโยชน์ของเกษตรกรผู้บริโภค และเด็กๆ ลูกหลานของเรา พร้อมๆ กับฟื้นฟูภาพลักษณ์ของสินค้าผัก ผลไม้ และอาหารไทยในสากลไปพร้อมๆ กัน